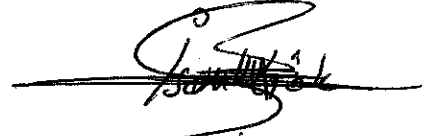

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Millî Eğitim Bakanı Sn. Nîmet ÇUBUKÇU tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

İsa GÖK
Mersin Milletvekili

Yükseköğretim Kurulu'nun (YÖK) aldığı kararla anabilim dalı sayısı 13 ile sınırlandırılmış ve Roma Hukuku, Anabilim Dalı statüsünden çıkarılmıştır. Bu kararın hemen ardından Marmara Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakülteleri süratle bu kararı üniversite senatosuna göndererek süreci başlatmışlardır. Roma hukuku, hukuk fakültelerinde birinci sınıfta okutulan bir ders olup, bu dersin amacı öğrenciye hukukî düşünce tarzını, uyuşmazlıkları çözme şeklini, kavramların kökenini ve toplumun ihtiyaçlarına göre nasıl gelişerek şekillendirildiğini öğretmektir. Böylece öğrenci Özel Hukuk alanında göreceği; Medeni Hukuktan Miras Hukukuna, Borçlar Hukukundan Yargılama Hukukuna, bütün diğer derslerin temelini almış olur. Henüz hukuk eğitimine yeni başlamış bir öğrenci için ilk yıl, temel kavramların yerleşmesi bakımından son derece önemlidir. Bu nedenle ders programlarında diğer yeni gelişen alanlara yer açılması zorunluluğundan Roma Hukukunun saatlerinin azaltılması, dönemlik veya seçimli ders haline getirilmesi ya da hukuk tarihi içinde eritilmesi gibi gerekçeler inandırıcı olmamaktadır. Kaldı ki değişik üniversitelerin hukuk fakültelerinin birinci sınıf ders programına bakıldığında Roma Hukukundan çok daha önce kaldırılabilir dersler bulunduğu görülür.

Roma Hukukunun doğrudan doğruya veya dolayısıyla etkisi altına giren Özel Hukuk sistemlerinin geçerli olduğu ülkelerde Roma Hukuku eğitimi, yürürlükteki hukuk sisteminin özelliklerinin anlaşılması amacını sağlayacak bir mantığın oluşturulmasına hizmet etmektedir. İyi bir hukukçunun hukuk bilminde yetkin olabilmesi için toplumsal bilimlere ilişkin bilgi birikimi, sağlam bir hukuk mantığı, muhakeme gücü ve önyargılardan uzak bir felsefe ile sorguladığı bir bakış açısının olması gerekir. Bu donanımın altından, çok erken dönemden itibaren din ve hukuk kurallarını ayırarak gelişen Roma Hukukunun eğitimi çekildiği takdirde hukuk, köksüz bir üst yapı olarak kalacaktır.

Hukuk Fakültesinde bu dersi almış bir hukukçu olarak siz de çok iyi bilmektesiniz ki, günümüzde Roma Hukuku derslerinde prensipler, sadece tarihî bir bilgi olarak okutulmamaktadır. Anlatılan her bir konunun başta Medeni Kanun ve Borçlar Kanunu olmak üzere modern hukuk ile bağlantısı kurulmakta, modern hukukla mukayeseyi de içeren pratik çalışmalar yapılmaktadır. Böylece öğrenci bu dersin neden anlatıldığını ve işlevsel olarak sağladığı yararı da net olarak algılamaktadır. Medeni Hukuku iyi anlamak için iyi Roma Hukuku bilmek ön koşuldur. Roma hukuku, salt hukuk tarihi olmayıp, kuralları, prensipleri ve çözüm yolları Kara Avrupa'sı Hukuk Sisteminin çağdaş kanunlarında yaşamaya ve çağdaş dünyanın uyuşmazlıklarına çözüm olmaya devam etmektedir.

Roma Hukuku, Kara Avrupa'sı Hukuk Sisteminin bir parçası olarak, Türk Hukuk Sisteminin de temelidir. Cumhuriyetin ilanından sonra gerçekleştirilen devrimlerin esası ve omurgası olan Türk Medeni Kanunu ile diğer yasal değişiklikler, Roma Hukuk Sisteminin çağdaş biçimde düzenlenmesiyle oluşmaktadır. Roma Hukuku sadece teorik bir bilimsel öğreti değil, aynı zamanda bir yargısal uygulama hukukudur.

Tüm bu bilgiler ışığında;

- 1- Roma Hukuku, anabilim dalı statüsünden neden kaldırılmıştır? Bu karar alınmadan Roma Hukuku Anabilim Dalı öğretim üyelerinin bu konuda fikirleri alınmış mıdır?
- 2- Roma Hukuku aynı zamanda birleşmiş bir Avrupa'nın müşterek hukukudur. Yalnız Avrupa'nın değil bir dünya hukukunun temelde eş olan hukuk mantığı ve bünyesi, Roma Hukuku'ndan gelmektedir. YÖK'ün bu kararı Türkiye'nin dış dünyaya kendisini kapatmasına yol açmayacak mıdır?
- 3- Bin bir güçlkle birkaç hukuk fakültesinde oluşturulan AB hukuku kürsüsü de kapatılmıştır. İktidar olarak tam üyelik yolunda müzakere sürecinde olduğumuzu söylüyorsunuz ama AB'ye girmek için bunca uğraş veren hükümetin, bizzat kendi tasarrufu ile oluşturulan YÖK Genel Kurulu kararı uyarınca Roma Hukuku ve AB Hukuku kürsülerini kaldırılıyorsunuz. Bu çelişkili durumu ne şekilde açıklıyorsunuz?
- 4- YÖK'ün Roma Hukuku ve AB kürsülerinin kaldırılmasına yönelik aldığı karar AB ülkelerine, bizim artık AB'ye girmek istemediğimizin bir kanıtını vermeyecek midir? YÖK Genel Kurulu aldığı bu kararla Türkiye'nin yıllardır üyesi olmaya çalıştığı Avrupa Birliği ile ilişkileri olumsuz yönde etkileyebilecek bir karara imza atmış olmayacak mıdır?
- 5- Roma Hukuku Anabilim Dalı'nın kaldırılması, Türkiye'nin başka bir hukuk sistemine geçirilmesinin adımı olarak mı düşünülmektedir? Gerçekte hedef alınan, çağdaş hukuk, lâik hukuk mudur?
- 6- Genel Hukuk Tarihi içinde okutulacak Roma Hukuku, özel hukuk alanında beklenen faydayı nasıl sağlayacaktır? Özel hukuka ait bilgiler Roma hukuku olmadan nasıl inşa edilecektir?
- 7- Roma Hukuku'nun evrensel hukuktaki yeri ve önemi iktidarınız tarafından yok mu sayılmaktadır?
- 8- Bir anabilim dalının geleceği ile ilgili kararlar alınırken o anabilim dalında çalışan bilim insanlarının görüşünün alınmaması, masa başında konuyu yeterince bilmeyenler tarafından karar verilmesi, akademik etik olarak ne kadar doğrudur?
- 9- Türkiye Cumhuriyeti'nin lâik hukuk yapısı korunmak istenmediği için mi Roma Hukuku Anabilim Dalı kaldırılmaktadır?